

ج برخه د مالدارۍ د صنعت برخي

دويم لوست
د پسونو او اوزو د صنعت ازمایښت

اصطلاحات

- نارینه بالغه اوزه یا سیرلی
- کشمیری اوزه
- د پسونو او اوزو خرمی
- طوبله
- اوزه
- میزه
- سیرلکی
- دسیرلو د تولد مرحلي
- ورغمی
- دور غمو دتولد مرحلي
- د کشمیری اوزو قیمتی وړی
- د پسه غوبنه
- خصی شوی پسه
- خوان نارینه، خصی شوی
- سیرلی او پسه
- وړی
- یو کلن یا هغه چې عمر یې د ۱ او ۲ ترمنځ وي.

هغه اصطلاحات چې د پسونو او اوزو د حاصلاتو د روښانه کولو لپاره په کار وړل کيږي کوم دي؟

Doe ■

■ اوزه

Buck ■

■ نارینه اوزه (سیرلی) په هر عمر کې وي

Kid ■

■ د یو کال څخه کم عمر لرونکي اوزه که هر جنس (نارینه یا ښځینه) وي

Yearling ■

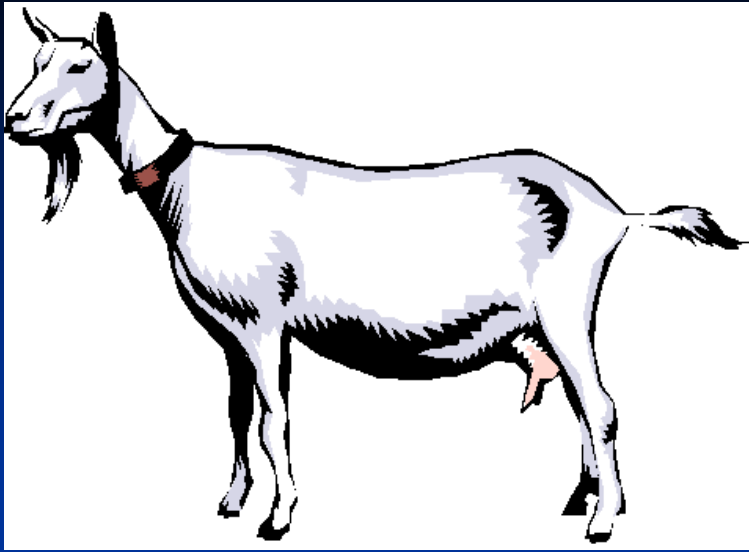
■ د یو کال څخه پورته عمر لرونکي اوزه که هر جنس (نارینه یا ښځینه) وي

Wether ■

■ هغه نر خصی شوي سیرلی یا پسه چې په ځوانۍ کې خصی شوی وي

Ram ■

■ هغه نارینه پسه چې له هغې څخه د نسل اخستې لپاره ګټه اخستل کيږي

اوزه (Doe Goat)

سیرلی (Buck Goat)

سیرلکی یا بچی (Kid Goat)

هغه اصطلاحات چې د پسونو او اوزو د حاصلاتو د روښانه کولو لپاره په کار وړل کيږي کوم دي؟

اصطلاحات

Ewe ■

■ بنځینه پسه یا ميره

Kidding ■

■ د سيرليو د تولد مرحله

Lambing ■

■ د ورغمو د تولد مرحله

Lamb ■

■ هغه ورغمی چې عمر يې له یو کال څخه لږ وي

■ د ځوان پسه غوښه

Mutton ■

■ د هغه پسه غوښه چې عمر يې له یو کال څخه لوړ وي

Chammy ■

■ هغه څرمه چې د پسه یا اوزې څخه په لاس راغلی وي

Wool ■

■ د ریښوپه شکل د پسه د پوخ څخه عبارت دی چې د محصولاتو لکه جامو د تولید په خاطر کارول کيږي

د قره قل وری (Karakul Ewe)

ترکي پسه (Turki Ram)

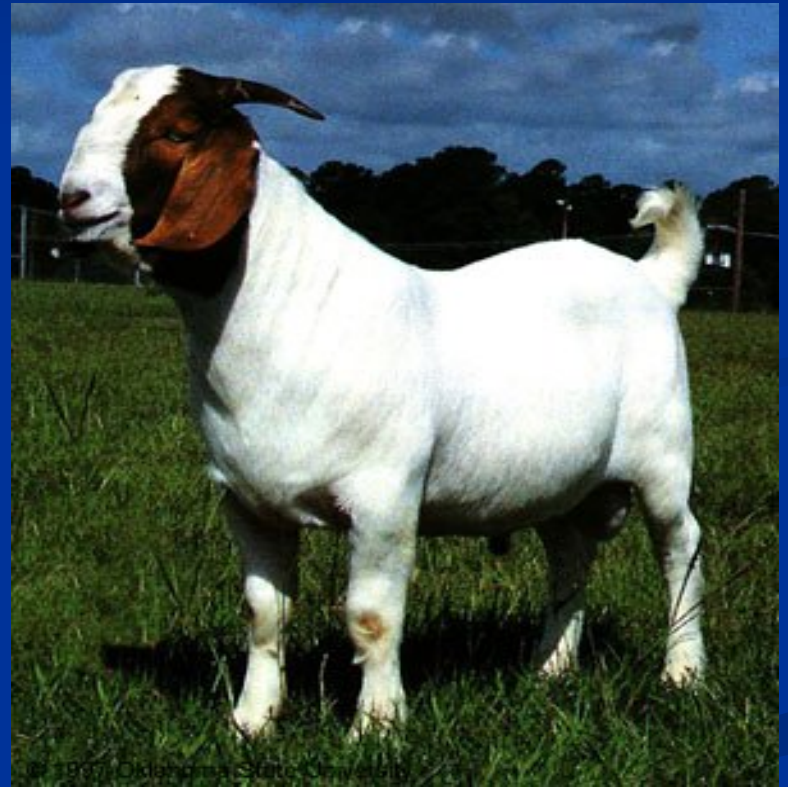

د قره قل ورغمی (Karakul Lamb)

خني توپيرونه چي د پسونو او اوزو ترمنځ شتون لري کوم دي؟

پسه (Sheep)

اوزه (Goat)

د پسونو او اوزو ترمنځ ورته ځانگړنې

- په دواړو کې د غولانځۍ شتون
- د هاضمې په جهازونو کې د لري شتون
- د سم بيليدنه په دوه برخو
- د دواړو روزنه د د خوراكي او لباس د توليد په خاطر
- د دوی اقتصادي ارزښت

د پسونو او اوزو ترمنځ ځنې پرتله کونکي توپيرونه کوم دي؟

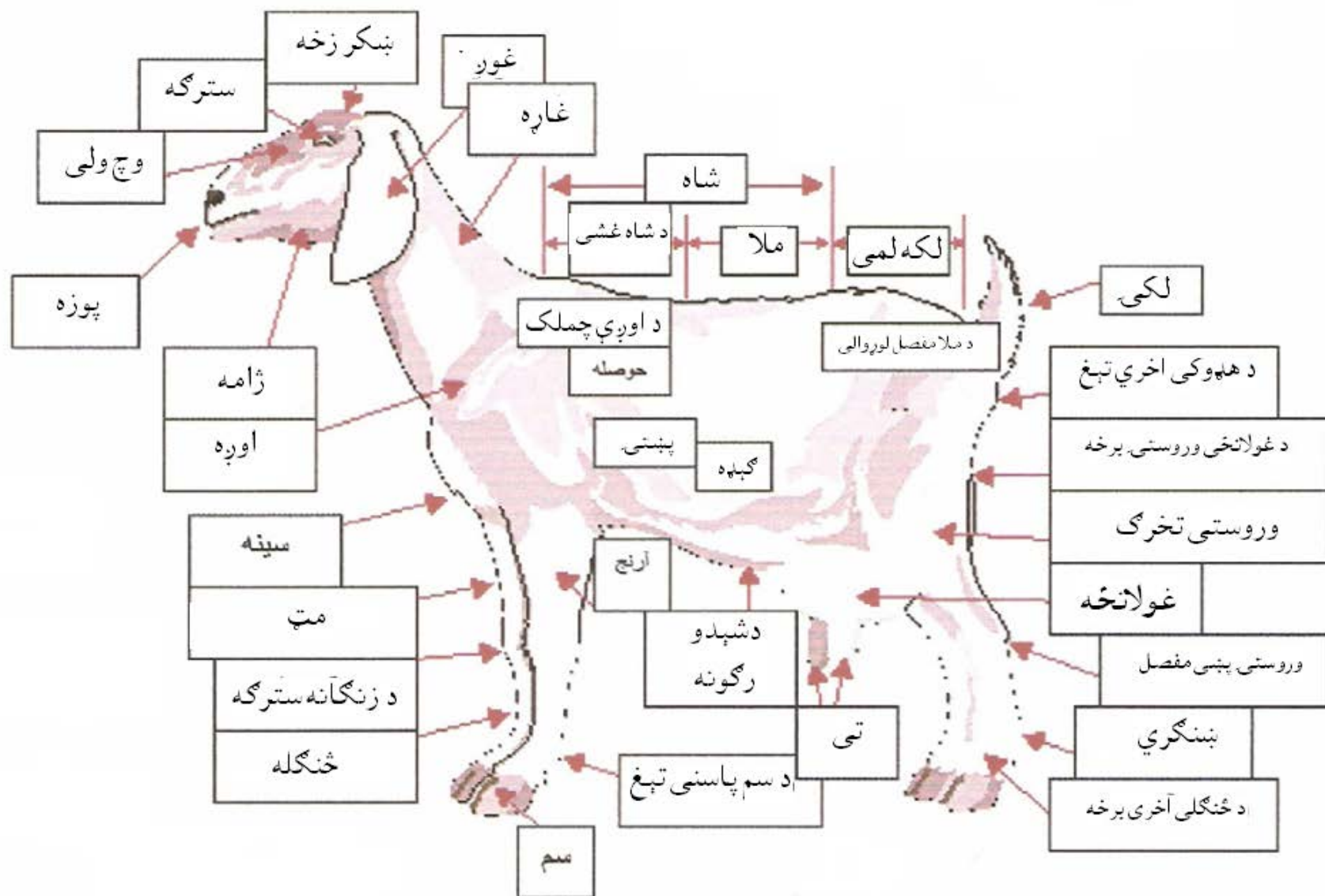
اوزي goats

- د اقتصاد له پلوه ناتواني لري
- د اونی کوچنۍ لښتي او پاني د خوراکي په توګه کاروي
- د بالغ وزن یې د ۹-۶۸ کيلو ګرامو ترمنځ وي
- د ۸-۱۰ کلونو ترمنځ د عمر لرونکي دي
- ۶ سلنه قيمتي وړۍ تولېدوي

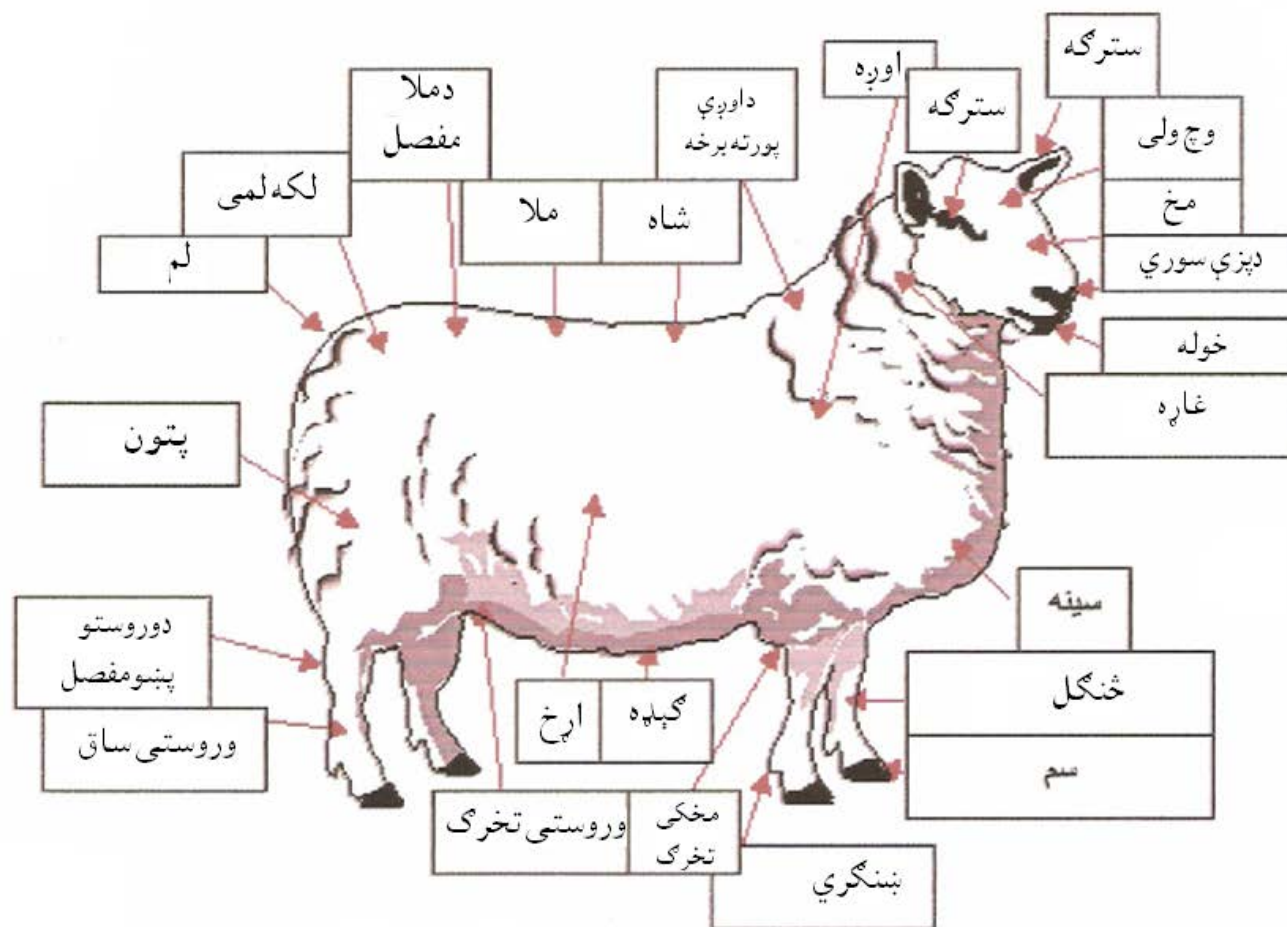
پسونه Sheep

- په غوښه باندې د خوراکي د تبديلولو ډېر موثریت لري.
- غټو پانه لرونکو نباتاتو او وښو یا ګیاو ته ډېره ترجیح ورکوي
- د بالغو وزن یې ۴۵-۱۰۲ کيلو ګرامو ترمنځ وي
- د ۷-۱۳ کلونو ترمنځ عمر لري.

اړيز د پاندي غږه برخه

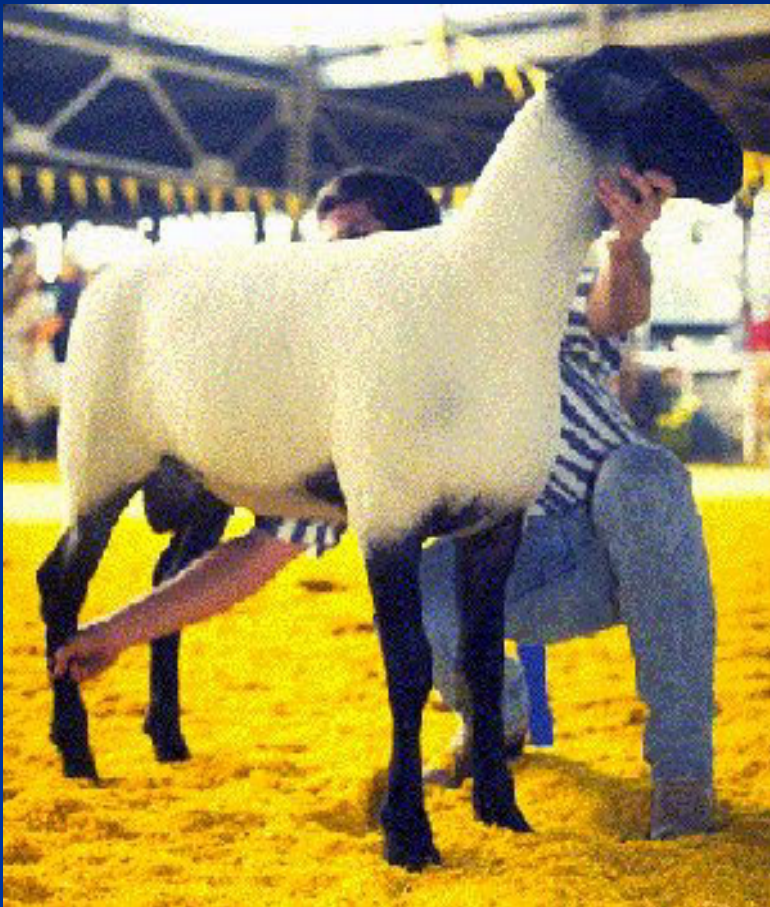
د پسه د باندني غړو برخي

د پسونو او اوزو معمولي نسلونه کوم دي؟

- په نړۍ کې له ۲۰۰ څخه زیات د پسونو نسلونه شتون لري
- په نړۍ کې له ۳۰۰ څخه زیات د اوزو اهلي شوي نسلونه شتون لري
- د پسونو او اوزو د ځانګړو نسلونه ټاکنه د اړتیا او موخې په اساس صورت نیسي.
- ذکر شوي نسلونه باید له یو مشهور ماهر څخه وپیرل شي ترڅو دنارو غیوڅخه پاک وي.

د سفاک د پسونو نسلونه

- په نړۍ کې د خلکو د خوښي وړ او مشهور نسل دی
- دا نسل د وړيو د منځنيو تولېد کونکو پسونو له ډلې څخه دي
- پلرني ټاټوبي يې انگلستان دی
- لوي جسم لري
- سر، پښي او غوږونه يې تور رنګ لري
- ښکرونه، نه لري
- په يو کال کې د ۳،۵-۴ کيلو ګرامه وړۍ توليدوي
- د لنگون سلنه يې % ۱۵۰ فيصده ،

دورسیت Dorset

- پلرنی ټاټوبی یې انگلستان دی
- په منځني توگه وړی تولیدوي
- په غیر له ښکرو یا ښکرلرونکي وي
- په پوره توگه سپین رنگ لري
- د منځنۍ جوسې لرونکي دي
- په یو کال کې د ۳-۶،۳ کپلو گرامو په اندازه وړی تولیدوي
- مېړي یې د نسل اخستې وروسته په منی کې ورغمي تولیدوي او یا مېړي دهغوي کله چې القاح کيږي د منی په موسم کې ورغمي تولیدوي
- عضلاتي جسد تولیدوي
- د شېډو ښه تولیدونکي دي

Karakul قره قل

- تور رنگ لرونکی ژن په دوي کې غالب دی
- څاروی صحرايي وي
- په خپله لکۍ کې غوړ ذخیره کوي کله چې ډنګر شي نو ورڅخه ګټه اخلي
- دا څاروی کلک دی او د مختلفو اقليمي شرایطو سره د توافق توان لري
- پوستکی یې ځیر وي چې په هغې کې د حلقوي موجونو نقشي شتون لري

ترکي پسه

- د گردو لم لرونکو پسونو څخه لوي نسلونه دي
- د هغه پسونو د نسلونو څخه شميرل کيږي چې په خپل لم کې غوړنځيره کوي
- همدارنگه دوه غوړين کوهانونه لکه د اوبسانو د شا په برخه کې لري
- نوموړي پسونه په چټکه توگه نمو کوي او د بني غوښې توليد کونکي دي
- د وړيو د بڼه توليد کونکو څخه نه شميرل کيږي

Angora د انگورا اوزي

- پلرني ټاټوبي يې تركيه ده
- دهغه ساحو سره توافق كوي د كومو سره چې نور څاروي او اوزي توافق نه شي كولى
- د بلوغيت په وخت كې په پوره توگه سپين وي
- په يو كال كې ۳ كېلو گرامه قيمتي وړى تولېدوي
- د ښكرونو لرونكي دي
- اوږده او ځوړند غوږونه لري
- دپسه وزن يې ۵۷-۷۸ كېلو گرامه وي
- د ژوندي پاتې كېدو وزن يې ۳۶-۴۱ كېلو گرامه وي

شېڊي ورکونکي اوزي

- په يو کال کې ۲،۳ کيلو گرامه شېډي توليدوي
- شېډي يې نسبت د غواو شېډو ته زيات معدني مواد لري
- شېډي يې په اسانۍ سره هضميږي
- د شېډو توليدونکو اوزو نسلونه په لاندې ډول دي:
- فرنچ آلپاين (French Alpine)
- لامان چا (LaMancha)
- نوبيان (Nubian)
- سانن (Saanen)
- توجن برگ (Toggenburg)

غوبښني اوزي

■ د هسپانوي اوزو په نوم سره يادېږي

■ غوبښه او شېډي تولېدوي

■ ځنې وختونه د بوټو خوړونکو اوزو يا Brush په نوم سره يادېږي

■ د غوبښنو اوزو ډېر شمير د تېکساس په ايالت کې پيداکيږي

کشميري اوزي

■ د ټاکنې او نسل اخستني په اساس يې انکشاف کړی دی
■ کشمير

■ د قېمتي وړيو د لاندني پوښښ نه عبارت دی چې د اوزو په واسطه توليديږي

■ د کشميري قېمتي وړيو لپاره غوښتنه زياته ده

■ د قېمتي وړيو دتوليد له پلوه هغه اوزو ته ترجيح ورکول کيږي چې ټېنگ رنگ ولري

لنډ قد لرونکي اوزي Pygmy

- اصلي منبع يې د افريقا لويه وچه ده
- دا اوزي د خپلو اوږو په برخه کې ۵۸-۴۰ سانتي مترو په اندازه لوړوالی لري
- د ښکرو لرونکي دي
- په هر رنگ او همدارنگه په مخلوط رنگ هم پيداکيږي
- د وږو کورني څارويو او تحقيقاتي څارويو په څير ددې اوزو څخه گټه اخستل کيږي

د پسونو پنځه نوعه توليدي سيستمونه

په فارم کې د رمې توليدي سيستم

د پسونو د سوچه نسل رمه

د څړکونکو گروپونه

په طويله کې توليد

د ورغمو تغذيه کول

تاسی په څه ډول پسونه او اوزي تولیدوی؟

■ فارمي رمه

■ کولی شي چې له یو
څخه تر ۱۰۰۰ پوري
پسونه ولري

■ موخي يې د مارکیت
لپاره د ورغمو او
وړيو تولید دی

■ د سوچه نسل رمه

■ د کامل (ایډیل) مېرونو
او مېرو نوعي پلورل
کيزي

■ د ښې اداري لپاره
اړتیا لري

■ د وراثت علم ته هم
اړتیا شتون لري

تاسی په څه ډول پسونه او اوزي تولیدوی؟

■ د څرخای ګروپي طريقه

■ په دې طريقه کې دپسونو لوي

ګروپونه چې د ۱۰۰۰-۱۵۰۰

پوري پسونه ولري په لويو

ساحو کې د پادوان پواسطه

اداره کيږي

■ د زياتو ګياه لرونکو څرخايونو

څخه پسونه ګټه اخلي چې

دغوبني د موخي لپاره تربيه

کيږي

■ دهغه ساحو څخه چې کمه ګياه

لري پسونه ورڅخه ګټه اخلي

کوم چې وری تولیدوي

■ د تولید طویلې طريقه

■ طوبله

■ پسونه په پوره توګه په طوبله کې

روزل کيږي

■ کمې ځمکې ته اړتيا لري

■ د پرازيتونو ستونزي کمي وي

■ د پسونو د پلټنې غوره توان

شتون لري

■ د تعمير مصرف لوړ وي

■ د خوراکي مصرف نسبتاً زيات

وي

■ نسبتاً اداري ته زياته اړتيا لري

تاسې په څه ډول پسونه او اوزي تولېدوي؟

■ د خوراكي پواسطه د ورغمو تولېد

■ د هغه ورغمو د تولېد څخه چې د مور
دشېدو نه جلا شوي وي او په طويله لرونکي
پلورل کيږي چې په هغې طوبلوکې ذکر
شوي ورغمي د حلالې ترمهاله تغذيه کيږي.

بیا لېدنه

■ هغه ځانگړي اصطلاحات چې دپسونو او اوزو د محصولاتو د روښانه کولو لپاره په کار وړل کېږي کوم دي؟

■ پرتله کېدونکي توپيرونه چې دپسونو او اوزو ترمنځ شتون لري کوم دي؟

■ د اوزو او پسونو معمولي نسلونه کوم دي؟

■ تاسې په څه ډول اوزي او پسونه تولیدوی؟